

Četnický *DEKAMERON*

*aneb lechtivé případy z četnické stanice
na okraji Velké Prahy z doby I. republiky*

Jan Kučera

ČETNICKÝ DEKAMERON

aneb
lechtivé případy z četnické stanice na okraji
Velké Prahy z doby I. republiky

Jan KUČERA

MOTTO:

Ten kdo hodně čte, stihne do své smrti prožít tisíce životů.

ÚVOD

V roce 1972, krátce po mém nástupu na Obvodní oddělení Veřejné bezpečnosti na okraji Prahy, jsme likvidovali poslední vzpomínku na původní četnickou stanici. Velký starý trezor. Při stěhování jsem si všiml, že je jedna chybějící noha trezoru nahrazena nějakou starou knihou. Knihu jsem zachránil a dal si ji do stolu. Pak jsme spolu s kolegou skoro rok poslouchali ve volnu, anebo když byl klid, vyprávění o místní četnické stanici a četnících, kteří zde před námi za 1. republiky sloužili.

Proč? Protože náš kolega nadporučík čekající na odchod do civilu za nošení trikolory na uniformě v roce 1968 s nimi po roce 1945 skoro tři roky sloužil, a tak jako my nyní, i on tehdy, jako mladý příslušník SNB (Sbor národní bezpečnosti) poslouchal jejich příběhy a vyřešené i nevyřešené případy. Jednou se také zmínil o „Deníku této stanice,“ který si vedli dva velitelé po sobě skoro dvacet let a který se záhadně ztratil.

Za pár minut, když všichni odešli, jsem šel ke svému stolu a třesoucí se rukou jsem knihu vyndal ze stolu a četl jsem na jejích deskách skoro nečitelný nápis: „Deník výjimečných případů četnické stanice Uhříněves.“ Nemohl jsem uvěřit vlastním očím, že se mi konečně splnil můj dětský sen. Poprvé v životě jsem našel „poklad.“ I když nebyl ze zlata a stříbra, byl pro mne o to cennější, byl v něm popsán život našich předchůdců z doby před desítkami

lety. Z doby, o které se moc mluvit nesmělo a když se o ní mluvilo, tak jen to horší.

Deník začal psát velitel četnické stanice vrchní strážmistr František Navrátil, který v roce 1927 tuto stanici převzal pod své velení. Jeho předchůdce vrchní strážmistr Josef Čermák odcházel do penze. Po šesti letech odešel i tento velitel, bývalý ruský legionář, na četnickou pátrací stanici do Prahy. Tehdy jej ve psaní uvedené knihy vystřídal nový velitel stanice, vrchní strážmistr Antonín Beer, který stanici velel až do roku 1946, kdy také odešel do důchodu a přišla „nová éra“ SNB.

Tak se společně vraťme o desítky let v čase zpět. Do doby první Československé republiky. Na malou četnickou stanici na okraji Velké Prahy, do kolektivu četníků řešících běžné každodenní případy. Předávám slovo praporčíku Navrátilovi a přeji vám hezké čtení.

1. CESTA DO ROKU 1925

Jmenuji se Franta Navrátil. Jsem obyčejný chlap, který vystudoval ještě za Rakouska-Uherska chlapecké gymnázium a po „zkoušce z dospělosti“ jsem musel v roce 1915 narukovat do té Velké války. Tam jsem složil ještě jednu a daleko těžší zkoušku z dospělosti. Neuplynul ani rok a já se nechal se dvěma kamarády zatknout na ruské frontě „nepřítelem,“ proti kterému jsme nechtěli bojovat. Rok jsem potom strávil v zajateckém táboře na Sibiři.

Když k nám přišli v roce 1917 náboráři z Československých legií, byl jsem mezi těmi, co se přihlásili a znovu oblékli uniformu, nyní legionářskou. V roce 1920 jsem objel na staré japonské lodi celý svět a vrátil se domů, do nové Československé republiky. Měl jsem veliké štěstí, že Anička, láska moje, na mne pořád čekala. Když mne poprvé po pěti letech uviděla, jen se usedavě rozplakala v domnění, že umírám. Tak jsem byl hubený a vyčerpaný po těžké cestě a nemoci. Ale nezemřel jsem a dal jsem se tak do kupy, že jsem si troufl jít požádat rodiče o její ruku.

To jsem si ale neuvědomil, že Anička je z tzv. lepší rodiny, a tak jsem narazil. Nakonec mne její rodiče rovnou neodmítli, ale dali si podmínku, že musím mít zaměstnání s vyhlídkou na penzi. Krátce po tom nás navrátilce-legionáře oslovil náš velitel s prosbou, abychom zvážili své působení v nové čs. armádě, u policie, nebo u četnictva. Bylo mi skoro dvacet šest let a přijal jsem službu u četnictva. Ale oženit jsem se mohl až po čtyřech letech služby

a nejdříve ve věku třiceti let. Když jsem to mojí milované Andulce opatrně pověděl, že musíme počkat další čtyři roky, tak z toho měla ještě radost. Ne pro ty čtyři roky dalšího čekání, ale pro to, že mám povolání pod penzí a tím splním hlavní podmínku jejích rodičů.

Moje láska bydlela s rodiči v hezké vilce na okraji Prahy. Když jsem svůj nástup k četnictvu oznámil jejím rodičům, dostal jsem oficiální povolení k nim chodit ve dne na návštěvy, doprovázet Andulku do divadel a na taneční zábavy. To nám zatím stačilo ke štěstí. Měl jsem jako bývalý legionář u četnictva řadu výhod. Nebyl jsem přijat jako četník na zkoušku, ale protože jsem podepsal smlouvu bez časového limitu, byla mi rovnou přiznána hodnost z legií. Byl jsem povýšen na hodnost štábního strážmistra, včetně odpovídajícího služného.

Štábní strážmistr čs. četnictva

Později jsem si mohl dát na pravý rukáv tři červené hřebeny za tři roky služby v legiích. Byl jsem šest let ze školy a zase jsem seděl ve školní lavici. Nástupní škola uběhla rychle a závěrečné zkoušky dopadly dobře. Pak přišel praktický výcvik, který pro nás staré vojáky z války byl skoro odpočinkový. Už se psal rok 1922 a mne ještě s dalšími četníky-legionáři odveleli na rok na Podkarpatskou Rus. Pomáhali jsme zakládat síť četnických stanic v tom ne-

jodlehlejším koutě republiky. Nakonec jsem tam zůstal až do roku 1925.

Za odměnu jsem si mohl vybrat stanici, na kterou se vrátím a na které bych mohl dělat časem velitele. Dlouho jsem neváhal a vybral jsem si malé městečko za hranicemi Prahy. Tam žili rodiče mojí Andulky a ona tam zaměstnávala tři švadlenky ve své malé krejčovské firmě. To už jsem měl hodnost „praporčíka.“

Velitelem četnické stanice byl vrchní strážmistr Josef Čermák, starší rozumný pán s dlouholetou praxí, který za dva roky odcházel do penze. Dva roky je slušná doba na to, abych získal dokonalou osobní i místní znalost. K sobě měl tři strážmistry. Dva postarší, čekající na penzi jako on a mladého perspektivního hochu, Pepíka Hásku. Velitel naší stanice mi automaticky jako druhé nejvyšší šarži na stanici dával všechny složitější případy, což mne moc těšilo. Často jsem si brával strážmistra Hásku sebou, aby se co nejvíce přiučil našemu řemeslu.

2. Z KRÁDEŽE ŘETÍZKU SE VYKLUBAL „OUTĚŽEK“ MLADÉ SLUŽKY

Někdy byly cesty informací určených pro naše uši složité, až krkolomné. Tak to bylo i s tím zlatým řetízkiem. Jednoho dne mne zastavil pan farář Votýpka, velmi seriózní a rozumný pán. Důvěrně mi sdělil, že jedna jeho „ovečka“ se mu mimo svatou zpověď zmínila o tom, že jí byl asi odcizen zlatý řetízek se zlatým křížkem. Památka se v rodině dědí již několik generací. Jedná se o velmi nemocnou ženu, která počítá svůj čas už jen na měsíce, možná jen týdny, a tak si farář myslí, že by si nevymýšlela. Slíbil jsem panu faráři, že se na to přeptám.

Poškozená žena byla selkou na malém statku na okraji Královic. Hned druhý den jsem si tam naplánoval obchůzku a vzal jsem si strážmistra Hásku sebou. Když jsme přišli na okraj Královic, poslal jsem mladého do hospody poptat se na tu rodinu, a hlavně jejich čeledíny a děvečky. Sám jsem šel rovnou za hospodářem. Znal jsem jej od vidění. Byl dokonce v zastupitelstvu obce, a tak jsem se domníval, že vše vyřešíme v klidu, ke všeobecné spokojenosti.

Hospodář mne přivítal a hned mne zval do seknice na panáčka, asi abychom nebyli všem tak na očích. Už jsem začal tušit, že o tom možná ví víc, nežli by si přál. Byl to pěkný padesátník, ze kterého zdraví čišelo na všechny strany. Opak jeho manželky, která vstávala už jen na své cesty do kostela. Na její práci v domácnosti si stat-

kář před rokem najal děvče jako vítr. Zrovna se točila kolem plotny, kde připravovala oběd pro statkáře a chasu ze statku. Mezi tím nám udělala meltičku, nalila dva panáčky, aby nám vytrávil. Pozvali mne na oběd a já se mezi řečí dozvěděl, že všichni čekají, kdy se to trápení selky skončí. Měli bezdětné manželství, a když se statkář dozvěděl, že je služka s „outěžkem,“ dostal takovou radost, že jí dal to první, co mu padlo do ruky, a to byl náš řetízek. Navíc jí slíbil, že si ji jako vdovec vezme a k dítěti se veřejně přihlásí, až bude mít tu možnost.

Když jsem ty dva lidi viděl, jak po sobě pokukují a pořád se na sebe usmívají, bylo mi to jasné a také jsem věděl, že v tom žádný zlý úmysl nebyl. No, a když muž smutně dodal, že se ta manželčina nemoc vleče už skoro patnáct let a po tu dobu spolu žijí jako bratr se sestrou, nebylo co dodat. Přes to jsem manželovi poradil, aby řetízek „jako“ našel, vrátil jej manželce a měl doma klid.

Když jsme se za dvě hodiny zase s Háskem setkali za vesnicí, hlásil mi v celku vše to, co jsem se dozvěděl já. Jejich „tajemství“ už znala celá vesnice a všichni mu to štěstí na stará kolena moc přáli. Byl jsem rád, že se mladý tak osvědčil a dělá četnické uniformě čest. Za měsíc byl pohřeb. Dotyčný statkář mi moc děkoval, že udělal na mou radu umírající takovou radost nálezem jejich ztracené rodinné památky. Pak dodal, že své sliby služce splní ještě dřív, než budou křtiny.

3. ZABÍJAČKA BEZ PRASETE

Doba zabíjaček byla v zimě, většinou až po předvánočním půstu, ale někdy se to tak semlelo, že se prostě zabíjelo i jindy a většinou narychlo. To, když si třeba prase zlomilo nohu, anebo když přišlo děvče za maminkou a svěřilo se jí, že bude brzy babičkou. I když bylo babí léto, doneslo se mi, že v kostele v Dubečku „shodili jeden pár z kazatelny jednou za třikrát,“ jak moc se se svatbou pospíchalo. To nebylo poprvé a jistě ani naposledy, jenže tady to mělo trochu hořkou příchuť. Tehdy za mnou přiběhli na stanici oba tatíci budoucího páru. Překřikoval jeden druhého, až jsem musel zařvat: „Ticho!“ Konečně ztichli a já ukázal na toho klidnějšího, aby začal mluvit. Ten spustil, že mají za tři dny svatbu, vdává narychlo dceru a slíbil zabíjačku, i když nemá prase víc jak osmdesát kilo.

Druhý z mužů zuřivě příkyvoval, ale pořád mlčel. „No, a když jsme přišli s řezníkem do chlívku, byl prázdný!“ V tom ze sebe ten druhý vyrazil: „Kdo ví, jak to bylo, jestli ty jsi to prase neprodal!“ Muž zbrunátněl a já musel zase zasáhnout. Když se oba zklidnili, šel jsem vedle a zavolal si Pepíka Hásku. Hned jsem jej na služebním bicyklu poslal do Dubče poptat se, s kým chodila před tím posledním a potom, aby promluvil i s nevěstou. Pak ať se vrátí anebo bude stačit, když mi zavolá a bude dále postupovat podle sebe. Prostě jsem mu dal poprvé volnou ruku. Hoch uháněl na bicyklu jako na nějakém cyklistickém závodě.

Vrátil jsem se k oběma tatíkům a začal hledat pravou příčinu jejich nevole. Ani jsem se nemusel moc vyptávat a začalo to z nich lézt samo.

Děvčeti rodiče domluvili svatbu s nejbohatším hochem ze vsi, ale než to stačili vše upéct, tak zavolala příroda a ona se po jedné letní zábavě zapomněla s tím svým, kterého nosila v srdci, na prohřáté mezi a nyní je v očekávání. Tušil jsem od začátku, že v tom bude nějaká zhrzená láska. Prasata se tři dny před svatbou většinou nekradou a tady to rozhodně neudělal jeden člověk, ale jistě parta tří nebo čtyř chlapů. No a také jej museli nějak odvézt, krev nikde nebyla, tak bylo s největší pravděpodobností naloženo a odvezeno živé, nebo omráčené rovnou k řezníkovi.

Byl jsem zvědavý, zda náš „mladý“ strážmistr bude uvažovat stejně, a bude hledat svědky mezi vesnickou mládeží. Byl to kluk z vesnice, a to mu jistě pomohlo. Uvažoval podobně jako já a za hodinu se přihnal na bicyklu celý schvácený, ale nadmíru šťastný. Viděl jsem, že si zaslouží své velké „antré“ a tak jsem jej nechal podat hlášení před oběma tatíky. Začal přesně podle předpisu. Postavil se teatrálně do pozoru, zasalutoval a bylo vidět, že si tu hru užívá společně se mnou. Pane praporčíku, hlásím, že jsem zjistil pachatele. Nebyl osobně k zastížení, zřejmě si dělá s kamarády alibi v nějakém hampejzu. Za to jsem zastihl jeho pantátu, který v rámci zachování dobré vůle v obci nechal dopravit do prázdného chlívku nové prase, jen bude asi o dobrých dvacet kilo těžší, a navíc soudek piva, jako omluvu za hloupé jednání svého syna. Oba tatíci na něj zírali s otevřenými ústy a jen lapali po dechu.

Řezník, který je přivezl ve své bryčce, už nervózně přešlapoval venku, a tak jsem zavelel: „S mladým si to ještě vyřídíme, ale vy